

Riktlinje för bidrag till föreningar inom Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområde

Beslutad av:	Vård- och omsorgsnämnden, 2024-10-20 § 83
Diarienummer:	ON-00293-2025
Dokumentansvarig:	Förvaltningschef
Författare:	Christina Jonsson, verksamhetsutvecklare/nämndsekreterare
Dokumenttyp:	Riktlinje-Politiskt beslutad
Dokument-ID:	RIKPOL – 01471
Version:	7
Berörd verksamhet:	Vård- och omsorgsförvaltningen
Giltig från:	2025-10-24
Giltig till:	2026-10-24
Antal sidor:	10

1. Inledning

Vård- och omsorgsnämnden har enligt reglementet ansvar för att fördela bidrag till föreningar och organisationer inom nämndens verksamhetsområde. Bidragen ska vara ett stöd till föreningar som riktar sig till kommunens invånare och som kompletterar nämndens egen verksamhet. Vård- och omsorgsnämnden satsar på hälsofrämjande och förebyggande insatser, där föreningsbidragen är en del av den satsningen.

Föreningar som beviljas bidrag ska anordna aktiviteter för personer inom nämndens målgrupper. Sociala- och fysiska aktiviteter av olika slag förebygger ohälsa, vilket främjar människors självständighet och oberoende.

Vård- och omsorgsnämnden beslutar årligen om fördelningen av föreningsbidrag inom ramen för de medel som har fastställts i budgeten. Det finns fyra olika former av bidrag att söka: grundbidrag, verksamhetsbidrag, jämställdhetsbidrag och extraordinärt bidrag. Föreningar kan välja att söka en eller flera av bidragsformerna.

1.1. Kommunallagens likställighetsprincip

Enligt kommunallagens andra kapitel ska alla beslut som en kommun/nämnd fattar ske utifrån ett allmänintresse. Ett beslut ska vara angeläget för alla medlemmar i kommunen eller åtminstone för det stora flertalet. Allmänintresset kan dock inte alltid mätas kvantitativt, utan hänsyn bör även tas till lämplighet, ändamålsenlighet med mera.

Kommunallagens likställighetsprincip säger att kommuner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Att ge bidrag till föreningar endast beroende på ålder eller funktionsnedsättning kan tyckas bryta mot likställighetsprincipen. Praxis visar dock att nämnden har möjlighet att ge bidrag till föreningar som bedriver en öppen verksamhet där alla (inte bara medlemmar) kan delta.

2. Syfte

Riktlinjen syftar till att klargöra vilka bidrag till föreningar inom Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområde som finns och vilka kriterier som ska uppfyllas för att beviljas bidragen. Riktlinjen ska även kortfattat beskriva hur ansöknings- och handlägningsprocessen går till.

3. Avgränsningar

Riktlinjen riktar sig till föreningar som bedriver verksamhet inom Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde samt handläggare för dessa föreningsbidrag.

4. Krav på föreningar för att kunna få bidrag

Vård- och omsorgsnämnden kan ge bidrag till:

- Pensionärsföreningar (riktade till personer över 65 år, personer som har gått i förtida pension och/eller personer som har sjukersättning)
- Föreningar för personer med funktionsnedsättning
- Föreningar för anhöriga och/eller personer som har en sjukdom alternativt återhämtar sig från en sjukdom
- Kultur- och idrottsföreningar som anordnar aktiviteter som specifikt riktar sig till pensionärer, personer med funktionsnedsättning eller personer som har en sjukdom alternativt återhämtar sig från en sjukdom. Verksamheten ska bedrivas i ett hälsofrämjande syfte.

För att kunna få bidrag från Vård- och omsorgsnämnden ska en förening uppfylla följande krav:

- Bedriva sin huvudsakliga verksamhet inom Östersunds kommun
- Tillhöra Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområde
- Komplettera kommunens egen vård- och omsorgsverksamhet
- Vara religiöst- och partipolitiskt obunden
- Bedriva en verksamhet som är öppen för alla som delar föreningens värderingar och vill följa dess stadgar
- Vara uppbyggd enligt demokratiska principer och arbeta för jämställdhet och delaktighet
- I föreningens stadgar/verksamhetsidé/värdegrund ska det finnas formuleringar om jämställdhet
- Inte bedriva en vinstgivande verksamhet
- Ställa sina räkenskaper och revisionshandlingar till förfogande för granskning
- Ha stadgar som är godkända av medlemmarna
- Ha en styrelse och revisorer som är utsedda av medlemmarna
- Ha ett giltigt plus-, bank- eller postgiro/bankkonto och ett organisationsnummer
- Paraplyorganisationer/samlingsorganisationer som inte har några egna medlemmar, utan består av flera lokalföreningar, kan få bidrag från Vård- och omsorgsnämnden i enlighet med dessa riktlinjer.

4.1. Krav på ansökan om bidrag

För att kunna beviljas föreningsbidrag är föreningen själv ansvarig för att skicka in en ansökan.

Ansökan om grund-, verksamhets- och jämställdhetsbidrag görs via en gemensam e-tjänst och ansökan om ett extraordinärt bidrag görs i en separat e-tjänst, bägge finns på kommunens hemsida www.ostersund.se.

Grund-, verksamhets- och jämställdhetsbidrag söks vid ett tillfälle under året. Ansökan ska ha kommit in till kommunen senast den 30 april och gälla för föregående verksamhetsår. Ansökan om ett extraordinärt bidrag ska däremot ha kommit in till kommunen senast två månader innan aktiviteten/arrangemanget ska äga rum.

Ansökan ska innehålla:

- En komplett ifylld ansökan om bidrag
- Ett justerat (undertecknat) protokoll från föreningens årsmöte innevarande verksamhetsår, där det framgår uppgifter om valda styrelseledamöter, kassör och revisorer
- Föreningens verksamhetsberättelse för föregående verksamhetsår (gäller endast vid ansökan om grund-, verksamhets- och jämställdhetsbidrag).

De medlemmar som föreningen kan ansöka om bidrag för ska vara skrivna i Östersund kommun.

4.2. Särskilda bestämmelser för idrotts- och kulturföreningar

Idrotts- och kulturföreningar kan inte få grund- eller jämställdhetsbidrag från Vård- och omsorgsnämnden.

De idrotts- och kulturföreningar som specifikt riktar sig till nämndens målgrupper kan däremot ansöka om extraordinärt bidrag och verksamhetsbidrag för de aktiviteter som specifikt riktar sig till pensionärer, personer med funktionsnedsättning eller personer som har en sjukdom alternativt återhämtar sig från en sjukdom. Aktiviteten ska då uttalat rikta sig till någon av de nämnda målgrupperna och den ska bedrivas i ett hälsofrämjande syfte.

4.3. Bidrag från andra nämnder, organisationer eller föreningar

Föreningar kan inte beviljas bidrag från flera olika nämnder inom Östersunds kommun för samma aktiviteter. Föreningar kan ansöka och få bidrag från andra organisationer eller föreningar för samma aktivitet, men det sammanlagda bidraget från samtliga bidragsgivare får inte överstiga den totala kostnaden för aktiviteten.

5. Vård- och omsorgsnämndens olika bidragstyper

5.1. Grundbidrag

Syftet med grundbidraget är att möjliggöra för föreningar inom Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområde att bedriva en föreningsverksamhet. Bidraget är i första hand avsett för att användas till föreningars administrativa kostnader.

Hur mycket som kan betalas ut i grundbidrag beror på hur många medlemmar som föreningar har. Aktuella belopp presenteras i tabellen nedan:

Typ av förening	Upp till 300 medlemmar	301 – 600 medlemmar	601–900 medlemmar	Över 901 medlemmar
Pensionärsföreningar	6 000 kronor	9 000 kronor	12 000 kronor	15 000 kronor
Föreningar för anhöriga och/eller personer som har en sjukdom alternativt återhämtar sig från en sjukdom	6 000 kronor	9 000 kronor	12 000 kronor	15 000 kronor
Föreningar för personer med funktionsnedsättning	12 000 kronor	18 000 kronor	24 000 kronor	30 000 kronor

I de föreningar som har upplägget med huvudmedlemskap och därefter sekundära medlemskap kan medlemmen endast räknas utifrån huvudmedlemskapet.

Förutom grundbidraget, som främst syftar till att täcka administrativa kostnader, finns även möjlighet att ansöka om bidrag för antalet nya medlemmar som anslutit sig till föreningen under föregående verksamhetsår. För varje sådan ny individuell medlem kan föreningen få bidrag om 100 kronor. Syftet med bidraget är att uppmuntra föreningar att växa i syfte att minska den ofrivilliga ensamheten.

Typ av bidrag	Summa per medlem	Maxbelopp per år	Beskrivning
Nymedlemsbidrag	100 kronor	10 000 kronor per år	Bidrag för antalet nya medlemmar som anslutit sig till föreningen under föregående verksamhetsår. Syftet är att minska den ofrivilliga ensamheten.

5.2. Verksamhetsbidrag

Syftet med verksamhetsbidraget är att uppmuntra olika former av hälsofrämjande och förebyggande aktiviteter.

Vid bedömning av ansökningar prioriteras följande verksamheter:

- Sociala aktiviteter för att bryta isolering och utanförskap i syfte att minska den ofrivilliga ensamheten
- Aktiviteter för personer som inte är aktiva i någon förening
- Särskilt riktade insatser till äldre och/eller personer med funktionsnedsättning med annan etnisk bakgrund än den svenska
- Särskilt riktade aktiviteter för äldre kvinnor med annan etnisk bakgrund än den svenska

Verksamhetsbidrag kan antingen betalas ut till enstaka aktiviteter eller till återkommande aktiviteter under året. Föreningar kan bara få bidrag för aktiviteter som de själva anordnar. Med aktivitet menas ett tillfälle då flera medlemmar och/eller icke medlemmar samlas digitalt eller fysiskt för att göra något tillsammans under ledning av någon utsedd av föreningen. Undantag från detta görs för stödsamtal och hembesök i ordinärt boende, se tabell nedan för ytterligare information.

Verksamhetsbidraget omfattar fyra olika typer av aktiviteter:

- Medlemsaktiviteter
- Öppna aktiviteter
- Hembesök i ordinärt boende
- Stödsamtal per telefon till personer som inte kan ta sig till aktiviteter

Bidragens storlek beror på typen av aktivitet, antalet aktiviteter och vem det riktar sig till.

Utöver ovanstående har föreningar även möjlighet att söka bidragspåslag för delaktiviteter. Med delaktiviteter avses moment som utgör en del av en medlemsaktivitet eller en öppen aktivitet, till exempel deltävlingar i en cup.

Bidragspåslaget uppgår till 25 kronor per tillfälle för medlemsaktiviteter, samt 100 kronor per öppen aktivitet. Sökande förening kan beviljas bidragspåslag för maximalt tio delaktiviteter per aktivitet vilket ger maximalt 250 kronor för medlemsaktiviteter och 1000 kronor för öppna aktiviteter.

	Summa per tillfälle	Maxbelopp per år / aktivitet	Beskrivning
Medlems-aktiviteter	120 kronor	40 000 kronor per år	Till exempel årsmöten, månadsmöten, fester, utflykter, boule, vattengymnastik eller stavgång. Bidrag ges inte till styrelsemöten eller studiecirkelar
Bidrags-påslag för delaktivitet	25 kronor	250 kronor per aktivitet	
Öppna aktiviteter	400 kronor	40 000 kronor per år	Aktiviteter för icke medlemmar. Det krävs att föreningen har nått ut med skriftlig information om aktiviteten till icke medlemmar via till exempel annonsering.
Bidrags-påslag för delaktivitet	100 kronor	1 000 kronor per aktivitet	
Hembesök i ordinärt boende	50 kronor	5 000 kronor per år	Föreningsrepresentants besök hos person som inte tar sig till möten/aktiviteter (ej besök på särskilt boende). Gäller endast besök som är inplanerade i samförstånd med den enskilde. Bidraget är tänkt att gå till reskostnader i samband med hembesöket.
Stödsamtal per telefon till personer som inte kan ta sig till aktiviteter	25 kronor	5 000 kronor per år	Ett hembesök ska alltid övervägas i första hand. I de fall när det inte är lämpligt, exempelvis utifrån sjukdom, avstånd eller den enskildes önskemål, kan hembesöket ersättas med ett telefonsamtal. Ersättningen syftar till att uppmuntra kontakt för att förebygga eller bryta ofrivillig ensamhet.

5.3. Jämställdhetsbidrag

Syftet med jämställdhetsbidraget är att öka jämställdheten inom föreningslivet. Föreningar kan få följande bidrag för sitt jämställdhetsarbete:

- 2 000 kronor om föreningen har en uppdaterad strategi/handlingsplan för sitt jämställdhetsarbete
- 2 000 kronor om föreningen har en uppdaterad åtgärdsplan som tillämpas i händelse av mobbning/kränkande särbehandling/trakasserier, mäns våld mot kvinnor eller annat våld i nära relationer eller annan form av övergrepp
- 800 kronor om föreningen under föregående år har haft en aktivitet där medlemmar har jobbat tillsammans med jämställdhetsfrågor.

5.4. Extraordinärt bidrag

Föreningar kan få extraordinära bidrag till aktiviteter som inte återkommer med jämna mellanrum eller som inte ryms inom föreningens ordinarie verksamhet. I ansökan ska det framgå syfte och mål med aktiviteten. Vård- och omsorgsnämnden beslutar vilka aktiviteter/arrangemang som ska beviljas bidrag och inte. Nämnden bedömer även hur mycket bidrag den vill ge till olika aktiviteter, dock kan nämnden som mest ge 50 % av kostnaden för aktiviteten i bidrag.

6. Handläggning och utbetalning

6.1. Handläggning

6.1.1. Grund-, verksamhets- och jämställdhetsbidrag

Handläggning av grund-, verksamhets- och jämställdhetsbidrag sker löpande efter ansökningsstart. Beslut och eventuell utbetalning ska lämnas till de föreningar som ansökt senast den 30 september.

Om uppgifter saknas i en ansökan om grund-, verksamhets- och jämställdhetsbidrag kan behörig handläggare vid Östersunds kommun efterfråga ytterligare uppgifter från föreningen.

Vid sådan förfrågan ges den berörda föreningen möjlighet att inom 14 dagar lämna avsedd dokumentation. Uteblir rapportering av efterfrågad dokumentation kan Östersunds kommun besluta om avslag för ansökan om grund-, verksamhets- och jämställdhetsbidrag.

6.1.2. Extraordinärt bidrag

Handläggning av extraordinärt bidrag sker löpande under året.

Om uppgifter saknas i en ansökan om extraordinärt bidrag kan behörig handläggare vid Östersunds kommun efterfråga ytterligare uppgifter från föreningen. Vid sådan förfrågan ges den berörda föreningen möjlighet att inom 14 dagar lämna avsedd dokumentation. Uteblir rapportering av efterfrågad dokumentation kan Östersunds kommun besluta om avslag för ansökan om extraordinärt bidrag.

Efter att aktiviteten genomförts ska föreningen skicka in en särskild redovisning senast en månad efter genomförd aktivitet. Skickar föreningen inte in de uppgifter som då efterfrågats har ordförande för Vård- och omsorgsnämnden möjlighet att begära in dessa uppgifter. Då har den berörda föreningen 14 dagar på sig att lämna avsedd dokumentation. Uteblir rapportering av efterfrågad dokumentation kan ordförande besluta om återbetalningskrav.

6.2. Utbetalning av föreningsbidrag

Utbetalning av beviljat grund-, verksamhets- och jämställdhetsbidrag för föregående år sker senast den 30 september. Bidrag till extraordinära aktiviteter betalas ut så snart som möjligt efter att ansökan har beviljats.

6.3. Om det blir kvar av budgeten för föreningsbidrag

Om det blir kvar av de medel för föreningsbidrag som fastställts i Vård- och omsorgsnämnden budget har nämnden möjlighet att göra en extra utbetalning till föreningarna utifrån nämndens prioriteringar. Vård- och omsorgsnämnden gör denna bedömning från fall till fall.

6.3.1. Undantag

Paraplyorganisationer/samlingsorganisationer som inte har några egna medlemmar, utan består av flera lokalföreningar får inte ta del av eventuella extra utbetalningar som Vård- och omsorgsnämnden väljer att göra baserat på antalet medlemmar i föreningarna.

Detta gäller även för Kultur- och idrottsföreningar som anordnar aktiviteter som specifikt riktar sig till pensionärer, personer med funktionsnedsättning eller personer som har en sjukdom alternativt återhämtar sig från en sjukdom.

6.4. Om budgeten för föreningsbidrag inte räcker till alla ansökningar

Om de medel för föreningsbidrag som fastställts i Vård- och omsorgsnämnden budget inte räcker till har Vård- och omsorgsnämnden möjlighet att justera bidragsbeloppen. Detta ska i första hand göras utefter de prioriteringar som finns i denna riktlinje och i andra hand proportionerligt. Vård- och omsorgsnämnden gör denna bedömning från fall till fall.

7. Återredovisning och uppföljning

7.1. Återredovisning av bidrag för extraordinära aktiviteter

Föreningar som har beviljats bidrag för extraordinära aktiviteter ska skicka in en särskild redovisning senast en månad efter att aktiviteten har avslutats.

Redovisningen ska i första hand skickas in via en särskild e-tjänst på kommunens hemsida (www.ostersund.se).

7.2. Granskning av bidrag

Ansökningarna bedöms utifrån fastställda kriterier.

Varje år granskar behörig handläggare vid Kundcenter minst tio procent av föreningarna. Detta innebär att handläggaren granskar handlingar så som stadgar, räkenskaper och protokoll för att säkerställa att föreningen som sådan följer Vård-

och omsorgsnämndens krav för att få bidrag. Denna granskning görs i samband med handläggningen av ansökningarna.

Föreningar som beviljas ett extraordinärt bidrag ska skicka in en särskild återredovisning. De kommer att granskas av behörig handläggare på Kundcenter som tar kontakt med föreningarna om något i redovisningen är otydligt.

En förening kan bli återbetalningsskyldig om:

- Den medvetet lämnar felaktiga uppgifter
- Verksamheten inte bedrivs i enlighet med ansökan om bidrag
- Den inte lever upp till Vård- och omsorgsnämndens krav för att få bidrag
- En extraordinär aktivitet blir billigare än föreningen räknat med eller uteblir
- Om föreningen erhållit bidrag från flera bidragsgivare och de sammanlagda bidragen överstiger den totala kostnaden. Föreningen kan då bli återbetalningsskyldig för summan som överstiger aktivitetens belopp.

7.3. Redovisning till nämnden

Resultatet av granskningen redovisas till Vård- och omsorgsnämnden i samband med förslag till beviljande av bidrag.

8. Uppföljning av riktlinjen

Den här riktlinjen ska ses över årligen eller oftare vid behov.

Vård- och omsorgsförvaltningen och kommunens Kundcenter ska gå igenom riktlinjen tillsammans en gång per år. Behörig handläggare vid Kundcenter föreslår ändringar till Vård- och omsorgsförvaltningen som i sin tur föreslår reviderat förslag till Vård- och omsorgsnämnden. Vid större förändringar av riktlinjen bör Vård- och omsorgsförvaltningens rådgivande organ få möjlighet att ge synpunkter och inspel på föreslagna förändringar innan beslut.